

Phòng bệnh xoắn ngọn cây bầu

Bầu là một loại rau được trồng phổ biến vì đây là loại cây trồng ngắn ngày, dễ trồng và mang lại lợi nhuận cao.

Tuy nhiên, hiện nay trên cây bầu nông dân rất quan tâm đến bệnh khảm (nông dân còn gọi là “ngù đọt”) vì bệnh này ảnh hưởng rất lớn đến sinh trưởng và phát triển của bầu, làm giảm năng suất nghiêm trọng.

1. Triệu chứng

Bệnh ngù đọt thể hiện trên lá và toàn cây. Cây bị bệnh đọt non xoắn lại, lá nhạt màu và lốm đốm vàng loang lổ, các đốt thân co ngắn, dây chùn lại, phát triển chậm, trái ít và biến dạng, méo mó.

Bệnh do virus gây ra. Virus gây bệnh khảm trên bầu tồn tại trong một số cây hoang dại do rệp và bọ trĩ là côn trùng môi giới lan truyền. Sự xuất hiện và phát triển của bệnh có quan hệ chặt chẽ với sự phát triển của bọ trĩ.

Bọ trĩ là một loại côn trùng rất phổ biến trên bầu, ngoài tác hại truyền bệnh virus chúng còn chích hút nhựa cây làm cho đọt và lá non bị xoắn lại, có nhiều đốm nhỏ màu vàng nhạt, dây bầu kém phát triển rõ rệt. Mật số bọ trĩ cao làm dây bầu cần cỗi, chùn đọt, không vươn lóng, lá vàng và khô, hoa rụng, trái ít và nhỏ. Bọ trĩ trưởng thành rất nhỏ dài khoảng 1 mm, có màu vàng hơi nâu với hai đôi cánh dài, hẹp, cả hai đôi cánh đều có tua ở rìa với cấu trúc giống như lông. Ấu trùng có màu vàng nhạt, hầu như trong suốt khi mới nở và giống như con trưởng thành nhưng nhỏ hơn và không có cánh. Bọ trĩ là côn trùng sống thành đàn nên mật số rất cao trên lá. Bọ trĩ sống tập trung đọt non hay mặt dưới lá non. Con trưởng thành chỉ có thể bay một khoảng cách ngắn nhưng có thể phân tán trên phạm vi rộng nhờ gió. Trứng được đẻ mặt dưới lá, khi nở ấu trùng sẽ di chuyển đến các lá non. Vòng đời bọ trĩ ngắn, trung bình 15 – 18 ngày. Bọ trĩ chích hút đọt non và truyền bệnh virus cho cây. Mức độ nhiễm bệnh của các giống cây có khác nhau.

Ngoài tự nhiên Bọ trĩ có thể bị tấn công bởi một số thiên địch như Bọ cánh lưới (*Chrysopa* sp), Ong ký sinh,...

2. Biện pháp phòng bệnh

Đối với bệnh virus không có thuốc trị nhưng các biện pháp phòng bệnh mang lại hiệu quả cao. Nên áp dụng tổng hợp các biện pháp như: Vệ sinh đồng ruộng, dọn sạch cỏ dại trong ruộng bầu và xung quanh;

Không nên trồng liên tục các loại cây mẫn cảm vì bọ trĩ có thể lây lan rất nhanh nếu có nguồn thức ăn liên tục;

Không nên trồng bầu cạnh những cây đã bị nhiễm bọ trĩ;

Nhỏ bỏ và tiêu huỷ cây bị nhiễm bệnh khảm;

Phun thuốc hoá học để trừ bọ trĩ (côn trùng môi giới). Sử dụng một trong các loại thuốc sau: Confidor 100SL, Map Go 20ME, Actara 25WG,... phun kỹ phần đọt non vì bọ trĩ trú ngụ trên lá non. Bọ trĩ là loại côn trùng rất mau kháng thuốc nên cần sử dụng thuốc luân phiên.

* Lưu ý: Bầu là loại rau được thu hoạch liên tục nên khi sử dụng thuốc bảo vệ thực vật cần chọn lọc những loại thuốc ít độc, có thời gian cách ly ngắn. Tuyệt đối bảo đảm đúng thời gian cách ly để an toàn cho sức khoẻ người tiêu dùng.